

Sygn. akt II Ca 377/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Bednarek - Moraś

Sędziowie: SSO Wiesława Buczek - Markowska (spr.)

SSO Marzenna Ernest

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2013 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przy udziale B. K. i M. K. (1)

o wpis wzmianki o zajęciu wierzytelności

na skutek apelacji uczestnika B. K. od wpisu dokonanego przez Sąd Rejonowy w Gryficach w dniu 13 lutego 2013 r., w sprawie sygn. akt Dz. Kw 923/13, KW nr (...)

postanawia:

I. zmienić zaskarżony wpis w ten sposób, że go uchylić i oddalić wnioszek;

II. ustalić, że koszty postępowania apelacyjnego uczestnicy ponoszą we własnym zakresie.

Sygn. akt II Ca 377/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gryficach w dniu 22 listopada 2012 r. dokonał wpisu w dziale III księgi wieczystej Kw (...), zajęcia wierzytelności na podstawie przepisu art. 897 § 1 k.p.c w sprawie egzekucyjnej Km (...) dłużnika B. K..

W odpowiedzi na powyższy wpis uczestnik B. K. w wywiedzonej apelacji zaskarżył wpis w całości i wniósł o jego zmianę poprzez jego wykreślenie, oraz zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący zarzucił orzeczeniu:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 79 ust. 2 i ustawy o księgach wieczystych i hipotece - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że możliwym jest dokonanie zajęcia wierzytelności bez hipoteki, która ją zabezpiecza;
2. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 626⁶ ust. 1 k.p.c. polegające na rozpoznaniu wniosku o wpis z naruszeniem zasady rozpoznania wniosków według kolejności ich wpływu;

3. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, tj. przepisu art. 626⁸ § 2 k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że sąd wieczystoksięgowy w niniejszym postępowaniu zobligowany był jedynie do zbadania treści i formy złożonego wniosku, bez uwzględnienia dokumentów zgromadzonych w aktach księgi wieczystej,

4. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, tj. art. 897 § 2 k.p.c. w zw. z 626⁽⁹⁾ k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w niniejszej sprawie nie zachodzą przeszkody do dokonania wpisu, zgodnie ze złożonym wnioskiem, podczas gdy z dokumentów zgromadzonych w aktach księgi wieczystej, tj. wniosku o wpis hipoteki oraz umowy przelewu wierzytelności wraz z zabezpieczeniem z dnia 9 maja 2012 r., złożonego przez M. K. (1) wynika, iż doszło do zmiany w zakresie przedmiotowego prawa, co uzasadniało oddalenie wniosku o wpis jako bezzasadny,

W uzasadnieniu apelujący podniósł, iż na podstawie umowy z dnia 9 maja 2012 r., dokonał zbycia na rzecz M. K. (2) wierzytelności przysługującej mu wobec H. B., Ł. B. i P. B. w łącznej kwocie 4.794.472,27 zł łącznie z zabezpieczającą ją hipoteką ustanowioną na nieruchomości położonej w C. gm. (...), G. gm. (...) oraz M. gm. (...).

Na dowód powyższego skarżący załączył poświadczony za zgodność z oryginałem wypis z protokołu ugody sądowej zawartej przed Sądem Rejonowym w Goleniowie stwierdzającej istnienie przedmiotowej wierzytelności oraz umowę przelewu z dnia 9 maja 2012 r., na podstawie, której doszło do jej przejścia wierzytelności łącznie z zabezpieczającą ją hipoteką,

Apelujący podkreślił, iż niezwłocznie po zawarciu umowy M. K. (1) powzięła kroki mające na celu ujawnienie przysługującego jej prawa i wniosła o wpisanie hipoteki w dziale IV księgi wieczystej (...). Dodał, iż obecnie przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, trwa postępowanie mające za przedmiot dokonanie ww. wpisu.

W ocenie skarżącego dostateczną przesłanką do oddalenia wniosku o wpis wzmianki o zajęciu wierzytelności B. K. było to, że został on złożony dopiero w dniu 11 stycznia 2013 r., w więc po wypłynięciu wniosku M. K. (1) o ujawnienie nabytego przez nią prawa. Tym samym sąd przychyłając się do wniosku komornika w sposób nieprawidłowy dokonał oceny wpływających do niego wniosków.

Apelujący zwrócił uwagę, iż Sąd Najwyższy niejednokrotnie wskazywał, że w razie złożenia w postępowaniu wieczystoksięgowym różnych wniosków o wpisy konstytutywne pozostających ze sobą w kolizji, kolejność ich rozpoznania powinna odpowiadać kolejności wpływu.

W związku z powyższym skarżący uznał, iż sąd wieczystoksięgowy, badając wniosek komornika z dnia 11 stycznia 2013 r., w oparciu o art. 626⁶ k.p.c. w zw. z art. 626⁹ k.p.c. winien stwierdzić, że wobec wcześniejszego wpływu wniosku M. K. (1), wniosek ten jest niedopuszczalny i jako taki winien zostać oddalony.

W odpowiedzi na apelację, wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji w całość oraz zasądzenie od uczestnika na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację uczestnika B. K. należało uwzględnić.

W pierwszej kolejności należy odwołać się do przepisu art. 626⁸ § 2 k.p.c., zgodnie z którym rozpoznając wniosek o wpis sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. Przepis ten zakreśla granice kognicji sądu obu instancji – sądu rejonowego przy dokonywaniu wpisu i sądu odwoławczego przy rozpoznawaniu apelacji od wpisu. Powyższe oznacza, że Sąd Okręgowy również obowiązany jest zbadać treść i formę wniosku, dołączonych do niego dokumentów i treść księgi wieczystej. Sąd nie może

poza ten zakres wykroczyć, tym samym niedopuszczalne jest przeprowadzanie jakichkolwiek własnych dowodów i dokonywanie na ich podstawie ustaleń.

Badanie treści wniosku polega na sprawdzeniu, czy wniosek został złożony przez osobę legitymowaną do jego wniesienia i czy przytoczone we wniosku okoliczności mogą stanowić podstawę dokonania żadanego w nim wpisu. Badanie formy z kolei polega na sprawdzeniu, czy wniosek odpowiada wymaganiom formalnym. Badanie treści księgi wieczystej odnosi się natomiast do stanu prawnego nieruchomości (praw jawnych) ujawnionego w księdze wieczystej.

Jak wynika z akt sprawy, w dniu 09 maja 2012 r. skarżący zawarł z M. K. (1) umowę zbycia wierzytelności wraz z zabezpieczeniem w postaci hipoteki. Na tej podstawie M. K. (1) złożyła w dniu 23 listopada 2012 wniosek o wykreślenie hipoteki na rzecz B. K. i wpisanie jej na rzecz M. K. (1). Postanowieniem z dnia 30 listopada 2012 r., Sąd Rejonowy w Gryficach oddalił ten wniosek, które to postanowienie zostało następnie zaskarżone apelacją wniesioną w dniu 18 grudnia 2012 r. W następstwie rozpoznania tej apelacji postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazał dokonanie w dziale IV przedmiotowej księgi wieczystej przy wpisie hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 12.000.000 zł wpisu jako wierzyciela hipotecznego M. K. (1) w miejsce B. K..

Sąd Okręgowy miał także na uwadze, że z kolei wniosek na podstawie którego dokonano zaskarżonego wpisu został złożony do Sądu I instancji w dniu 04 lutego 2013 r.

Zgodnie z przepisem art. 626⁶ § 1 zdanie pierwsze k.p.c., o kolejności wniosku o wpis rozstrzyga chwila wpływu wniosku do właściwego sądu.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, iż wniosek o dokonanie wpisu w przedmiocie zmiany po stronie wierzyciela hipotecznego został złożony wcześniej, a zatem to ten wniosek powinien zostać rozpoznany w pierwszej kolejności, przed późniejszym wnioskiem o wpis zajęcia wierzytelności należących do B. K.. Nie ma przy tym znaczenia, iż wniosek M. K. (1) został oddalony, gdyż postanowienie w tym przedmiocie zostało zaskarżone apelacją i w chwili dokonywania zaskarżonego wpisu zajęcia wierzytelności orzeczenie to nie było prawomocne.

Sąd Odwoławczy wskazuje, iż Sąd Rejonowy powinien był wstrzymać się z dokonywaniem zaskarżonego wpisu do czasu rozpoznania apelacji M. K. (1), albowiem od wyniku tego postępowania zależało późniejsze ustalenie, do kogo należy wierzytelność będąca przedmiotem wniosku o wpis jej zajęcia. Ostatecznie okazało się, iż zbycie wierzytelności zabezpieczonych hipoteką przez B. K. na rzecz M. K. (1) było skuteczne, w związku z czym doszło do zmiany podmiotowej po stronie wierzyciela hipotecznego. W konsekwencji brak było jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia wniosku o wpisanie zajęcia wierzytelności, które na chwilę składania wniosku były własnością innej osoby niż wskazana we wniosku o wpis, a taka okoliczność stanowiła przeszkodę do wpisu w świetle regulacji zawartej w art. 626⁹ kpc.

Z powyższych względów konieczne stało się zatem uchylene zaskarżonego wpisu i oddalenie wniosku.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono na podst. art. 520 § 1 k.p.c., uznając, że w postępowaniu wieczystoksięgowym brak jest podstaw do odstąpienia od reguły zawartej w tym przepisie. Z istoty postępowania wieczystoksięgowego wynika bowiem, że nie występuje w nim kolizja interesów uczestników postępowania. Jest to bowiem postępowanie rejestrowe, nie ma w nim możliwości rozstrzygnięcia sporów o własność czy prowadzenia jakiegokolwiek postępowania rozpoznawczego, jak to ma miejsce w innych postępowaniach niespornych (tak samo Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27.07.2010 r., II CZ 54/10, opubl. OSNC-ZD 2011/2/33).